УДК:351

Гаєвський І.М.,
к.ю.н.,
начальник Юридичного управління
Державної служби фінансового моніторингу України

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ БОРОТЬБИ З ВІДМИВАННЯМ КОШТІВ: НАУКОВІ ПІДХОДИ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ

В статті акцентовано увагу на науково-практичних аспектах застосування адміністративної відповідальності за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму. Здійснено авторську класифікацію адміністративних стягнень, складів та суб'єктів порушень у цій сфері, а також сформульовані пропозиції щодо вдосконалення зазначеного правового інституту.

В статье акцентировано внимание на научно-практических аспектах применения административной ответственности за нарушения законодательства относительно и противодействия легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем, или финансированию терроризма. Проведено авторскую классификацию административных взысканий, составов и субъектов нарушений в этой сфере, а также сформулированы предложения относительно усовершенствования этого правового института.

The article highlights scientific and practical aspects of application of administrative responsibility for violation of anti-money laundering or terrorist financing legislation. Author's classification of administrative penalties, elements and subjects of violations in this area has been made, as well as suggestions concerning improvement of this legal institution are being offered.

Однією з найважливіших тенденцій розвитку суспільства в контексті сучасної цивілізації є суттєве збільшення тих векторів діяльності державної влади, які спрямовані на реалізацію та захисту прав людини. Поява чи вдосконалення тих чи інших галузей законодавства (та в результаті правова регламентація певних суспільних відносин) як правило продукує виникнення нових складів адміністративних правопорушень.

Інститут адміністративної відповідальності передбачає застосування державного примусу щодо осіб, які вчинили адміністративні правопорушення (проступки).

Встановлення у 2003 році адміністративної відповідальності за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму покликане забезпечити ефективний державний примус у цій сфері, поряд із встановленою кримінальною та іншими видами відповідальності.

Водночас, не можна не відмітити, що вимога щодо встановлення адміністративної відповідальності у сфері фінансового моніторингу, вперше з'явилась у керівному міжнародному документі у цій сфері –

Рекомендаціях Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF).

Така вимога визначалась всіма редакціями Рекомендацій FATF, зокрема, якщо взяти їх останню редакцію, прийняту у лютому 2012 року, у Рекомендації 35 «Санкції» вказано, що «країни повинні забезпечити наявність ряду ефективних, пропорційних та переконливих санкцій, кримінальних, цивільних або адміністративних, що застосовуються до фізичних або юридичних осіб, яких стосуються Рекомендації 6 та з 8 по 23 і які не виконують вимоги щодо боротьби з відмиванням коштів або фінансуванням тероризму. Санкції повинні застосовуватись не тільки до фінансових установ та визначених нефінансових установ та професій, але й до їх директорів та вищого керівництва» [1].

На сьогодні потребують вивчення, розгляду й обґрунтування положення, які стосуються безпосередньо питань, пов'язаних із адміністративною відповідальністю у сфері фінансового моніторингу.

Окремі аспекти означеної проблеми досліджувалися у фаховій літературі, зокрема, в роботах таких науковців, як Авер'янов В.Б., Ковальчук А.Т., Колпаков В.К., Комзюк А.Т., Користін О.Є., Курило В.І., Тищенко М.М., Юсупов В.О. та ін.

Разом з тим, в українській правничій науці відсутнє дослідження, яке б стосувалось вивчення теоретико-практичних аспектів застосування адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері боротьби з відмиванням коштів, враховуючи його останні зміни (2010 рік), з наданням конкретних пропозицій щодо вдосконалення цього правового інституту.

Метою цієї статті є проведення аналізу наукових підходів щодо застосування адміністративної відповідальності за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, їх узагальнення, а також вивчення проблематики застосування адміністративної відповідальності у цій сфері з виробленням конкретних рекомендацій щодо покращення правового регулювання у вказаній площині.

Відповідно до частини першої статті 23 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі – Закон) [2] особи, винні у порушенні його вимог, несуть кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність згідно із законом.

Адміністративно-правовий аспект реагування на порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму наразі набуває все більшого значення. Адже, за допомогою адміністративно-правових, у тому числі, і адміністративно-деліктних норм здійснюється профілактика злочинності взагалі і адміністративних правопорушень зокрема.

Отже, одним із важливих об'єктів уваги адміністративного права, крім питань забезпечення ефективності адміністративно-правового регулювання шляхом попередження та запобігання правопорушенням у сфері виконання законодавства щодо здійснення фінансового моніторингу, є питання притягнення до адміністративної відповідальності.

Згідно із статтею 23 Кодексу України про адміністративні правопорушення (дали – КУпАП) [3], адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами. Адміністративне стягнення характеризується стабільністю змісту і призначення, накладається лише до винних у вчиненні адміністративних проступків. Тому, ще з часів Радянського Союзу вважалось, що загальною його особливістю є репресивний, каральний характер [4, с. 230].

Існує чимало проблем як із закріпленням системи та видів адміністративних стягнень, так із визначенням їх мети, загальних засад та процедур застосування [5]. Перелік стягнень, який міститься у статті 24 КУпАП, не є вичерпним. Частина друга цієї ж статті передбачає, що Законами України може бути встановлено й інші, крім зазначених у цій статті, види адміністративних стягнень.

Також, у статті 9 КУпАП вказано, що адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність. Окрім того, з цього положення КУпАП можна зробити висновок, що адміністративна відповідальність може наставати не лише за адміністративні правопорушення, але і з інших підстав.

Таким чином, визначення адміністративної відповідальності як відповідальності, яка застосовується за вчинення адміністративних правопорушень, не може бути визнане правильним, і взагалі є очевидним, що виділяти адміністративну відповідальність серед інших видів юридичної відповідальності за однією ознакою (галузь права чи підстава відповідальності) неможливо.

Яскравим прикладом застосування адміністративної відповідальності за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму в іншому, ніж КУпАП, порядку може бути стаття 23 Закону [2], якою також передбачаються відповідні адміністративні санкції за порушення вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу.

Хоча аналіз дефініції «адміністративна відповідальність» не є предметом даної статті, однак можна зазначити, що концептуально адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності

застосовується на підставі норм права, що регулюють відносини, пов'язані з притягненням осіб, які вчинили адміністративні порушення (проступки), до відповідальності певного виду. Її призначення – це охорона суспільних відносин від порушення засобами адміністративно-правового захисту, який застосовується державними органами (посадовими особами). З іншого боку, адміністративна відповідальність є складовою частиною адміністративного примусу і має всі його якості (здійснюється суб'єктами функціональної влади в рамках позаслужбового підпорядкування).

Зміст адміністративних стягнень полягає у обмеженні або позбавленні порушників певних прав, благ [6, с. 297]. За вчинене порушення у сфері, що вивчається, особа або позбавляється якогось суб'єктивного права, наприклад, тимчасове відсторонення від займаної посади (частина шоста статті 23 Закону), або на неї покладаються спеціальні «штрафні» санкції (частини третя, четверта статті 23 Закону, стаття 166-9 КУпАП).

До речі в аналізованому Законі прямо і не сказано, що відсторонення від посади або штрафні санкції є адміністративним стягненням, але характер його свідчить саме про це.

Якщо детально розглядати адміністративну відповідальність, яка передбачена статтею 166-9 КУпАП, а особливо санкції цієї норми, то слід звернути увагу на те, що єдиною можливою санкцією є «штраф».

Це одна із найбільш розповсюджених санкцій, яка передбачається КУпАП [3]. В цілому поширеність штрафу як адміністративного стягнення обумовила навіть проведення спеціальних наукових досліджень щодо його сутності, особливостей та ефективності [7, с. 28].

Штраф є виключно грошовим стягненням, який накладається на порушника за вчинене адміністративне правопорушення. Його розміри залежать від офіційно встановленого неоподаткованого мінімуму доходів громадян [6, с. 301-302]. На даний час він визначений на рівні 17 гривень [8]. Мінімальний розмір штрафу, передбачений за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, складає сто неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (частини перша, друга статті 166-9 КУпАП), максимальний – п'ятсот неоподаткованих мінімумів доходів громадян (частина третя статті 166-9 КУпАП).

У статті 166-9 КУпАП, яка передбачає відповідальність за вказане правопорушення, відзначається мінімальний і максимальний розмір штрафу («від… до…»). Слід звернути увагу на зростання розмірів штрафів, які можуть накладатися в порядку адміністративного стягнення за стеттю 166-9 КУпАП, оскільки редакція цієї норми у період 2003 – 2010 років містила штрафні санкції у розмірі від п'ятдесяти до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Водночас, не можна не відмітити, що штрафні санкції, які передбачені статтею 23 Закону, є значно більшими від санкцій за КУпАП.

Так, найменша штрафна санкція відповідно до абзацу шостого частини третьої статтті 23 Закону складає 300 н.м.д.г. (за порушення обов'язків, визначених статтями 6, 8−12, 17, 22 Закону та не зазначених у абзацах першому − п'ятому частини третьої цієї статті), а найбільна за первинне порушення – 2000 н.м.д.г. (за неподання, несвоєчасне подання, порушення порядку подання або подання Державній службі фінансового моніторингу України (далі – Держфінмоніторинг України) недостовірної інформації про фінансові операції, що відповідно до закону підлягають фінансовому моніторингу).

Якщо особа вчинила кілька порушень, передбачених частиною третьою статті 23 Закону, стягнення на неї накладається в межах санкції, встановленої за більш суворе порушення з числа вчинених.

Згідно з частиною четвертою чтатті 23 Закону повторне (протягом року) порушення суб'єктами первинного фінансового моніторингу − юридичними особами або громадянами, які є суб'єктами підприємницької діяльності, вимог Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, тягне за собою накладення штрафу у розмірі до 3000 н.м.д.г.

Слід підкреслити, що вказані в Законі штрафні санкції застосовуються не до фізичної особи, як такої, а до суб'єкта первинного фінансового моніторингу. Саме цим можна аргументувати значно вищі ніж у КУпАП штрафи (в той же час згідно з Законом, якщо порушення вчинить суб'єкт первинного фінансового моніторингу, який не є юридичною особою до нього застосовується штраф у розмірі до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).

Адміністративне стягнення виконує свою роль у тому випадку, коли інтерес порушника у збереженні певної суми грошей, яку потрібно буде сплатити у вигляді штрафу, переважить інтерес, який правопорушник задовільнить, вчиняючи порушення. З урахуванням цього, адміністративний вплив необхідно перенести на іншу сферу інтересів особи, наприклад, на особисту або організаційну. Тому слід погодитися з тими авторами, які пропонують ввести таке адміністративне стягнення, як громадські роботи, оскільки воно не залежить від матеріального стану правопорушника [7, с. 35].

Іншим різновидом адміністративної санкції, відповідно до частини п'ятої статті 23 Закону, крім застосування фінансових санкцій за повторне аналогічне протягом одного року порушення суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, є обмеження, тимчасове припинення дії чи анулювання ліцензії або іншого спеціального дозволу на право провадження певних видів діяльності.

Цей же вид адміністративної санкції визначений і частиною першою статті 23 Закону.

Слід підкреслити, що такий вид стягнення, уповноважені застосовувати лише ті державні регулятори (суб'єкти державного фінансового моніторингу)[1], які уповноважені на це спеціальними законами. Такі повноваження, наприклад, має Національний банк України відповідно до статті 73 Закону України «Про банки і банківську діяльність».

Наступною адміністративною санкцією, яка застосовується до осіб, винних у порушенні вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, про яку вже згадувалось раніше, є тимчасове відсторонення від посади.

Згідно з частиною шостою статті 23 Закону ця санкція може бути застосована відповідно до закону відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу (на відміну від санкцій за статтею 166-9 КУпАП, які застосовуються судом) у разі грубого порушення посадовою особою суб'єкта первинного фінансового моніторингу вимог Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Цей вид санкції також може застосувати суб'єкт державного фінансового моніторингу у порядку, встановленому законом.

Підзаконне нормативно-правове регулювання питання застосування адміністративної відповідальності регламентується актами суб'єктів державного фінансового моніторингу [9, 10, 11, 12, 13, 14]. Зазначеними актами встановлюються вимоги до розгляду справ про порушення вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу, оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення, зокрема, до реквізитів протоколу, порядку ознайомлення та підписання протоколу про вчинення адміністративного правопорушення, порядку оформлення матеріалів про адміністративне правопорушення уповноваженою посадовою особою, яка склала протокол.

Крім того, з метою визначення уніфікованих підходів до здійснення адміністративної практики у деяких державних регуляторів затверджуються власні локальні акти щодо підготовки матеріалів у справах про адміністративні правопорушення. Зокрема, такий акт прийнято у Держфінмоніторингу України [15].

Для систематизації матеріалу щодо вивчення адміністративної відповідальності за порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму можна зробити відповідну класифікацію за видами порушень, за суб'єктами відповідальності та видами стягнень.

[1] Відповідно до частини третьої статті 5 Закону до державних регуляторів відносяться Національний банк України, Міністерство фінансів України, Міністерство юстиції, України, Міністерство інфраструктури України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Держфінмоніторинг України.

Перш за все слід підкреслити, що адміністративна відповідальність у цій сфері може проявлятись у порядку визначеному двома законодавчими актами:

Кодексом України про адміністративні правопорушення (стаття 166-9) [3];

Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (стаття 23) [2].

Адміністративна відповідальність, що розглядається, за видами порушень класифікується відповідно до наступних складів:

– порушення вимог щодо ідентифікації та вивчення фінансової діяльності особи, яка здійснює фінансову операцію (частина перша статті 166-9 КУпАП, абзац другий частини третьої статті 23 Закону);

– неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, Держфінмоніторингу України (частина перша статті 166-9 КУпАП, абзац четвертий частини третьої статті 23 Закону);

– ненадання, несвоєчасне надання додаткової інформації з приводу фінансових операцій, що стали об’єктом фінансового моніторингу, на запит Держфінмоніторингу України (частина перша статті 166-9 КУпАП, абзац шостий частини третьої статті 23 Закону);

– порушення вимог щодо зберігання документів, що стосуються ідентифікації та вивчення фінансової діяльності осіб, які здійснюють фінансові операції, та проведених ними фінансових операцій (частина перша статті 166-9 КУпАП, абзац шостий частини третьої статті 23 Закону);

– неповідомлення Держфінмоніторингу України про зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем є особа, яку включено до переліку осіб, пов’язаних із здійсненням терористичної діяльності або стосовно яких застосовані міжнародні санкції (частина перша статті 166-9 КУпАП);

– порушення порядку зупинення фінансових операцій (абзац п’ятий частини третьої статті 23 Закону);

– невиявлення, несвоєчасне виявлення та порушення порядку реєстрації фінансових операцій, що відповідно до законодавства підлягають фінансовому моніторингу (абзац третій частини третьої статті 23 Закону);

– порушення обов’язків, визначених статтями 6, 8−12, 17, 22 Закону (абзац шостий частини третьої статті 23 Закону);

– ненадання, несвоєчасне надання або надання недостовірної інформації, пов’язаної з аналізом фінансових операцій, що стали об’єктом фінансового моніторингу, довідок та копій документів (у тому числі тих, що становлять банківську або комерційну таємницю) на запит Держфінмоніторингу України (частина друга статті 166-9 КУпАП);

– розголошення в будь-якому вигляді інформації, що відповідно до закону є об'єктом обміну між суб'єктом первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом України, або факту її подання (одержання) (частина третя статті 166-9 КУпАП);

– повторне (протягом року) порушення вимог Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом (частина четверта статті 23 Закону);

– повторне аналогічне протягом одного року порушення вимог Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом (частина п'ята статті 23 Закону);

– грубе порушення вимог Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом (частина шоста статті 23 Закону).

У свою чергу, стаття 188-34 КУпАП передбачає відповідальність за невиконання законних вимог посадових осіб суб'єктів державного фінансового моніторингу стосовно усунення порушень законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та створення перешкод для виконання обов'язків, покладених на суб'єктів державного фінансового моніторингу [3].

Також можна навести класифікацію осіб до яких може бути застосована адміністративна відповідальність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму. Це є такі особи:

а) суб'єкти первинного фінансового моніторингу, які є юридичними особами, в рамках статті 23 Закону (банки, страхові компанії, учасники ринку цінних паперів та ін.);

б) суб'єкти первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, в рамках статті 23 Закону (нотаріуси, аудитори, бухгалтери та ін.);

в) посадові особи суб'єктів первинного фінансового моніторингу в контексті частини першої статті 166-9 КУпАП (відповідальні працівники, керівники суб'єктів первинного фінансового моніторингу);

г) посадові особи підприємств, установ, організацій, громадяни − суб'єкти підприємницької діяльності, які не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, в контексті частини другої статті 166-9 КУпАП;

ґ) особи, яким у зв'язку з її професійною або службовою діяльністю стала відома інформація, що відповідно до закону є об'єктом обміну між суб'єктом первинного фінансового моніторингу та Держфінмоніторингом України, в контексті частини третьої статті 166-9 КУпАП (працівники суб'єктів первинного фінансового моніторингу, Держфінмоніторингу

України, інших суб'єктів державного фінансового моніторингу, правоохоронних органів).

Водночас, класифікація адміністративних санкцій містить такі їх різновиди як:

– штраф (передбачений статтею 166-9 КУпАП та частинами третьою, четвертою статті 23 Закону);

– обмеження, тимчасове припинення дії чи анулювання ліцензії або іншого спеціального дозволу на право провадження певних видів діяльності (частини перша, п'ята статті 23 Закону);

– тимчасове відсторонення від посади (частина шоста статті 23 Закону).

Підсумовуючи наведене, з метою вдосконалення нормативно-правової бази щодо притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності, а також покращення існуючої адміністративної практики, вважається за доцільне:

1. Внести зміни до Закону [2] та Положення про Державну службу фінансового моніторингу України [16] в частині нормативної регламентації повноважень Держфінмоніторингу України щодо складання протоколів про вчинення адміністративних правопорушень згідно з КУпАП.

2. Внести зміни до частини четвертої статті 23 Закону [2], якими слова «(для громадян, які є суб'єктами підприємницької діяльності,» замінити словами «(для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами,». Такими змінами зазначена норма Закону буде приведена до положень частини третьої статті 23 Закону.

3. При складанні протоколів про адміністративні правопорушення за статтею 166-9 КУпАП обов'язково зазначати потерпілу особу (держава, в особі відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу). Це надасть можливість за певних умов здійснювати оскарження рішень судів, винесених не на користь держави.

4. З метою унеможливлення спливу трьохмісячного строку притягнення до адміністративної відповідальності, який передбачений частиною другою статті 38 КУпАП, при супроводженні складених протоколів про адміністративні правопорушення забезпечувати їх невідкладне направлення до суду.

5. У разі виявлення декількох фактів порушень вимог законодавства забезпечувати складання протоколів про адміністративні правопорушення по кожному факту окремо у відповідності до вимог статті 36 КУпАП.

6. На фаховому рівні компетентних державних органів опрацювати питання щодо складання протоколів про вчинення адміністративних правопорушень, що передбачені статтею 188-34 КУпАП (зважаючи на відсутність такої практики на даний час).

7. В перспективі внести зміни до законодавства якими запровадити розгляд справ про порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або

фінансуванню тероризму за статтею 166-9 КУпАП не судами, а державними регуляторами.

Використані джерела інформації:

1. Міжнародні стандарти з протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму і розповсюдженню зброї масового знищення: [Електронний ресурс]. – Режим доступу до Стандартів: http://10.200.205.205/content/file/Site_docs/2012/22.03.2012/1.pdf
2. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму: Закон України, 28 листопада 2002 р. № 249-IV // Урядовий кур'єр. – 2002. – № 231.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс України, 7 грудня 1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – Додаток до № 51.
4. Галаган И.А. Административная ответственность в СССР. – Воронеж: Изд-во Воронежского ун-та. – 1970. – 243 с.
5. Комзюк А.Т. Адміністративна відповідальність в Україні: Навч. посіб. /За заг. Ред. М.І. Городиського; Ун-т внутрішніх справ – 2-е вид., переробл. і доп. – Х., 2001. – 77 с.
6. Колпаков В.К. Адміністративне право України: Підручник. – К.: Юрінком Інтер. – 1999. – 736 с.
7. Коломоець Т.О. Штрафи за законодавством про адміністративні правопорушення України. – Запоріжжя: Верже, 2000. – 240 с.
8. Про грошову реформу в Україні: Указ Президента України, 25 серпня 1996 р. № 762/96 // Голос України. – 1996. – № 159.
9. Про затвердження Порядку розгляду Державною службою фінансового моніторингу України справ про порушення вимог законодавства, що регулює діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та застосування санкцій: наказ Міністерства фінансів України, 17 січня 2012 № 23, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 2 лютого 2012 р. за № 166/20479 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 12.
10. Про затвердження Правил розгляду справ про порушення вимог законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та застосування санкцій: рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, 30 серпня 2011 р. № 1182, зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 15 вересня 2011 р. за № 1092/19830 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 74.
11. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України санкцій за порушення законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму: постанова Правління Національного банку України, 15 червня 2011 р. № 192, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 липня 2011 р. за № 836/19574 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 54.
12. Про затвердження Порядку розгляду справ про порушення вимог законодавства, що регулює діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та застосування санкцій: наказ Міністерства юстиції України, 29 вересня 2010 р. № 2340/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 вересня 2010 р. за № 861/18156 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 74.
13. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Міністерством фінансів України: наказ Міністерства фінансів України, 17 березня 2011 р. № 364, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 травня 2011 р. за № 609/19347 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 39.
14. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Державною службою фінансового моніторингу України: наказ Міністерства фінансів України, 5 березня 2012 р. № 324, зареєстровано в

Міністерстві юстиції України 22 березня 2012 р. за № 433/20746 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 24.
15. Порядок підготовки матеріалів у справах про адміністративні правопорушення: наказ Держфінмоніторингу України, 06 червня 2011 р. № 104 // База публічної інформації Держфінмоніторингу України.
16. Про Положення про Державну службу фінансового моніторингу України: Указ Президента України, 13 квітня 2011 р. № 466/2011 // Урядовий кур'єр. – 2011. – № 87.

Рецензент: Користін О.Є., д.ю.н., професор.

УДК: 351

Дорошенко В.С.,
к.іст.н., професор,
Українська Академія Наук

ДО ПИТАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

В статті йдеться про актуальні питання економічної політики української держави. Акцентується увага на розвитку науки та інноваційних процесів, розглядаються принципи формування регіональної інноваційної політики , пріоритети промислової стратегії.

В статье идет речь об актуальных вопросах экономической политики украинского государства. Акцентируется внимание на развитии науки и инновационных процессов, рассматриваются принципы формирования региональной инновационной политики, приоритеты промышленной стратегии.

To the article speech goes about the pressing questions of economic politics of the Ukrainian state. Attention is accented on development of science and innovative processes, principles of forming of regional innovative politics, priorities are examined, to industrial strategy.

Постановка проблеми. Підвищення добробуту народу залежить від ефективності національної економіки. Але процес формування нової економіки відбувається за досить важких соціальних умов, супроводжується кризовими явищами в країні, потрясіннями на світових теренах, викликаними впливом факторів світового рівня, перш за все глобалізації. Україна залишається однією з найбідніших та соціально неблагополучних країн Європи.

Тому треба запустити маховик законодавчо підтриманої економічної системи, без "ручного управління" домогтися стійкого зростання внутрішнього валового продукту і підвищення ефективності економіки в найкоротші терміни.

Виклад основного матеріалу. Рушійною силою досягнення фази постіндустріального суспільства в економічно розвинених країнах виступали чинники інноваційного розвитку, пов'язані з широкомасштабним використанням таких інтелектуальних ресурсів, як знання та кваліфікація людини, об'єкти інтелектуальної власності, передові технології.